

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 28/01/2025

K. Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Hava kirliliği çok önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu sorunla baş edebilmek için ilk atılması gereken adım, hava kirleticilerinin bilimsel yöntemlerle ve süreklilik gösterecek biçimde ölçümlerinin yapılmasının sağlanması olmalıdır. Soluduğumuz havayı kirleten 200 kadar hava kirleticisi olduğu bilinmektedir. Halk sağlığı açısından büyük endişe yaratan hava kirleticileri arasında partikül madde, karbon monoksit, ozon, azot dioksit ve kükürt dioksit bulunmaktadır.

Türkiye'de endişe verici hava kirleticilerden yalnızca ikisi, partikül madde (PM10) ve kükürt dioksit (SO2) tüm illerde rutin olarak ölçülmektedir. Bazı illerde azot oksitler (NO, NO2, NOx), ozon (O3) ve karbon monoksit (CO) ölçümleri de yapılmakla birlikte, örneğin hidrokarbonlar (CH4 ve N-CH4) hiçbir yerleşim biriminde rutin olarak ölçülmemektedir. Bu büyük bir eksikliktir. Ülkemizdeki hava kalitesi ölçüm istasyonlarının hem sayıları hem ölçtükleri kirleticiler hem de yer seçimleri nedeniyle ülke çapında hava kirliliğine yol açan kirlilik kaynaklarının etkisini gösterme olanaklarının sınırlı olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın endişe verici hava kirleticilerinin tümünü bütün illerde ölçmek amacıyla uygulamaya koymayı hazırladığı bir eylem planı var mıdır?
2. 2024 yılı sonu itibarıyla, ülkemizdeki hava kalitesi ölçüm istasyonu sayısı kaçtır? Bu istasyonların 2025 yılı içinde sayısının artırılması planlanmakta mıdır?
3. 2024 yılı sonu itibarıyla ısınmadan, sanayiden ve trafikten kaynaklanan kirliliği ölçmek üzere kurulmuş hava kalitesi istasyon sayılarının illere göre dağılımı nedir?
4. Dünya Sağlık Örgütü tarafından halk sağlığı açısından en tehlikeli hava kirleticilerinden biri olarak tanımlanan PM2.5 için halen ülkemizde kabul edilmiş bir sınır değer maalesef yoktur, Partikül maddelerden yalnızca PM10 için ulusal sınır değer belirlenmiştir. Bakanlığınızın, bilim insanları ve konuyla ilgili meslek örgütleri tarafından yıllardır ısrarla dile getirilmesine karşın PM2.5 için sınır değer belirlememesinin nedeni nedir?

22734

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

5. Bursa'da mevcut hava kalitesi ölçüm istasyonlarının sayısı yetersizdir. Örneğin İnegöl dışındaki kent merkezine uzak hiçbir ilçede hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunmamaktadır. Oysa örneğin Gemlik gibi sanayiden ve/veya Orhaneli gibi kömürlü termik santral nedeniyle elektrik üretiminden kaynaklanan kirliliğin yoğun olduğu ilçelerde de hava kalitesi ölçüm istasyonlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bakanlığınızın Bursa'da yeni hava kalitesi ölçüm istasyonları kurmak için herhangi bir hedefi var mıdır?
6. Bursa, yıllardır hava kirliliğinin en yoğun olduğu illerden biri olmasına karşın, hava kirliliğinin azaltılmasına ilişkin Bakanlığınız tarafından yeterli çaba gösterilmediği ortadadır. Mevzuata göre özellikle sanayi kaynaklı hava kirliliğinin denetim yetkisi Bakanlığınıza aittir. Bakanlığınız Bursa İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü neden Bursa'da hava kirliliğine karşı etkili adımlar atmamaktadır?
7. 2025 yılında, Bursa'da hava kirliliğinin azaltmak için uygulamaya koyacağınız herhangi bir eylem planı var mıdır?